

FRA GADS PSYKOLOGILEKSIKON

Dansk Psykolog Forening er fagforening og faglig forening for psykologer i Danmark. Foreningen blev stiftet i København 23. juni 1947 af 37 helt nyuddannede kandidater – de første cand.psych. Den beskedne kandidatproduktion de første årtier gav sig udslag i en støt, men stilfærdig medlemstilvækst. 1957: 265 medlemmer. 1962: 324 medlemmer. 1974: 791 medlemmer. Siden har foreningen med udgangspunkt i fagets popularitet og professionens udbredelse oplevet, hvad der må betegnes som et langvarigt boom. I 1981 passerede foreningen 1.500 medlemmer, i 1992 3.000 medlemmer og i 1997 5.000 medlemmer. I 2009 har man passeret et medlemstal på 8.000, heraf 900 studerende.

Foreningen organiserer alle typer psykologer: offentligt ansatte, privat ansatte, psykologer i liberalt erhverv (kliniske psykologer og organisationspsykologer) og ledende psykologer. Kandidatmedlemmerne er cand.psych., cand.pæd.psych. og mag.art. i psykologi. Desuden studerende til disse uddannelser og bachelorer i psykologi.

Foreningens formål er at: Varetage medlemmernes interesser af faglig og økonomisk art. Fremme interessen for psykologien. Skabe bedre vilkår for psykologisk forskning og praktisk psykologisk arbejde. Skabe bedre vilkår for psykologuddannelsen og for psykologers efteruddannelse. Fremme samarbejdet mellem psykologien og andre fag.

Formålsbeskrivelsen understreger det dobbelte sigte: både at tage sig af traditionelle *fagforeningsopgaver* som at forhandle overenskomster og på anden vis sikre gode løn- og ansættelsesmæssige vilkår for medlemmerne og sikre *fagets kvalitet og placering* i samfundet. I 2006 kom et ekstra formål til, idet foreningen skal arbejde for at skabe vækst og udvikling gennem psykisk velfærd og trivsel. Heri ligger, at foreningen vedkender sig en samfundsmæssig rolle.

Set i et historisk lys lød udfordringen for Dansk Psykolog Forening i de tidlige år på at placere psykologerne som en akademisk gruppe, hvad de havde meget vanskeligt ved at opnå status som, og at berede og udvikle arbejdsmarkedet for den helt nye profession. Så sent som ti år efter at uddannelsen var blevet etableret på Københavns Universitet, var det stadig skolevæsenet, der opslugte to tredjedele af psykologerne – de fleste som skolepsykologer. Et karakteristisk eksempel er, at det første psykologjob i hospitalsvæsenet blev opslået i 1952 som en halvtids sekretærstilling. Først ind i 1960'erne afspejlede psykologernes lønniveau, at det danske samfund havde fået en ny type akademikere. Netop i 1960 var foreningen blevet optaget i Akademikernes Centralorganisation (dengang: Akademikernes Samarbejdsudvalg). I samme årti begyndte udviklingen frem mod de langt bredere beskæftigelsesmuligheder, psykologerne har nu. Højere læreanstalter oprettede forskningsstillinger, psykologer vandt indpas inden for de sociale områder, forsorgen og hospitalsområdet, og ganske få blev privatansat eller etablerede egen klinisk praksis. I 1963 var 17 psykologer privatpraktiserende.

Ultimo 2009 viser et vue over medlemsskaren: 600 er ansat i staten (kriminalforsorg, Arbejdstilsynet, undervisning). 1.300 er ansat i regionerne (hospitaller, distriktpsikiatri, regionale behandlingsinstitutioner og rådgivningsenheder). I kommunerne findes den største medlemsgruppe på 1.600 (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) og det sociale område). 700 er privatansatte (konsulentvirksomhed, patientstøtteorganisationer mv.). Knap 1.600 har egen fuldtids praksis (kliniske psykologer og arbejds- og organisationspsykologer).

Dansk Psykolog Forening har gennem årene ydet væsentlige bidrag til at højne kvaliteten blandt fagets udøvere ikke mindst gennem skabelsen af autorisationsordningen (siden 1994 i offentligt regi) og specialist- og supervisoruddannelsen (som stadig er i foreningens regi). For klientbeskyttelsen og for standens anseelse spiller foreningens bevågenhed om psykologetik en vigtig rolle. Etikken er siden slutningen af 1980'erne formaliseret gennem foreningens tilslutning til 'Ethiske principper for nordiske psykologer', senest revideret marts 2000. Banebrydende for faget har det været, at foreningen sikrede titelbeskyttelse af psykologer ved Lov om psykologer (1994). Ligeledes blev psykologer ved foreningens mellemkomst indskrevet i Sygesikringsloven (1999).

Professionens kultur er præget af en meget høj organisationsprocent. Det skønnes, at 90 procent af danske psykologer er medlemmer. Der har altid været og er stadig tradition for, at medlemmerne tager meget aktivt del i foreningslivet, dels gennem de decentrale enheder kredse, sektioner og faglige selskaber, dels i en række andre formelle og ikke-formelle fora. Med baggrund i opgavernes mængde og kompleksitet og tilstrømningen af medlemmer begyndte først i 1960'erne en professionalisering af foreningen. Administrationen, som hidtil var blevet klaret af interesserede medlemmer, gled langsomt over til et professionelt sekretariat. Ultimo 2009 tæller sekretariatet 45 fuldtidsmedarbejdere. Sekretariatet har til huse i København, desuden har foreningen et kontor i Århus.

Foreningen begyndte kort efter sin tilblivelse at udgive medlemsbladet Dansk Psykologforenings Meddelelser. Det skiftede i 1964 navn til Dansk Psykolognyt og endelig i 1986 til Psykolog Nyt. Bladet udkommer med 23 årlige numre og rummer journalistiske og faglige artikler om psykologiske emner samt alle typer stof i relation til fagets indhold, professionsudøvelsen og foreningens liv. Hjemmesiden *danskpsykologforening.dk* kom til i 1999, men er siden kraftigt udbygget, senest med en relancering november 2009. Dette primært medlemsrettede medie blev i 2008 suppleret med *psykologeridanmark.dk*, hvis målgruppe er ekstern (borgere, presse, samfund). Hjemmesiden giver blandt andet mulighed for at søge selvstændige psykologer, både kliniske psykologer og organisationspsykologer.

Jørgen Carl

Lovbestemmelser og psykologer Psykologer er naturligvis omfattet af de samme lovbestemmelser som landets øvrige borgere, men har derudover særlig interesse i følgende lovstof:

- *Lov om psykologer*. Her i særlig grad bestemmelserne om titelbeskyttelse, kravet om at føre ordnede optegnelser (journal), regler om aktindsigt og om tavshedspligt.
- *Straffeloven*. Her særligt bestemmelserne om tavshedspligt.
- *Lov om reklamering af sundhedsydelser*, som kræver, at al annoncering skal være daglig, nyttig og fyldestgørende.
- For offentligt ansatte psykologer kan der ydermere henvises til *Forvaltningsloven* og *Offentlighedsloven* og disses bestemmelser om notatpligt og aktindsigt.

På hjemmesiden *danskpsykologforening.dk* er der link til dette og andet for psykologer særlig relevant lovstof.

JC

Pædagogiske Psykologers Forening Foreningen blev stiftet i 1946 under navnet Foreningen af Skolepsykologer og Konsulenter for Særundervisningen og kom senere til at hedde Skolepsykologernes Landsforening. I 1997 fik den sit nuværende navn.

Foreningen har i 2009 godt 800 medlemmer, de fleste ansat inden for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, PPR. Medlemmerne er cand.pæd.psych., cand.psych. og mag.art.psych. Eftersom cand.pæd.psych.-uddannelsen lukkede i 2004, vil medlemsandelen med denne uddannelsesbaggrund gradvis blive udtyndet.

Overenskomstmæssigt er foreningens medlemmer dækket af Danmarks Lærerforening. Siden 1969 har kandidater, som er cand.pæd.psych., kunnet blive individuelle medlemmer af dansk Psykolog forening. I 1997 trådte en aftale i kraft mellem Danmarks Lærerforening og Dansk Psykolog Forening, der muliggjorde gruppemæssigt dobbeltmedlemskab for PPR-psykologerne for at øge disses adgang til Dansk Psykolog Forenings psykologfaglige aktiviteter.

JC